

ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชนตำบลนาขอม
อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

ตำบล นาขอม อำเภอ ไพศาลี จังหวัด นครสวรรค์

เกริ่นนำ

ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นปัญหาวิกฤตที่กัดกร่อน ในสังคมไทยมานาน ทำให้ชาติต้องสูญเสียทรัพยากรอย่างมหาศาล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ความเชื่อมั่นของประชาชน ความน่าเชื่อถือของประเทศ และมีแนวโน้ม ที่จะขยายตัวรุนแรงยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐมีหน้าที่วางกลไก ป้องกัน ตรวจสอบและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเพื่อป้องกันการทุจริต ขณะที่ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนร่วมมือกันป้องกันการทุจริต เจ้าหน้าที่รัฐยึดมั่นในคุณธรรม ความสุจริตและการปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และกำหนดแผนแม่บทการปฏิรูปประเทศ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่จะ **“ส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต”** ส่งผลให้คดีทุจริต และประพฤติมิชอบลดลง และการดำเนินคดีทุจริตเกิดความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ คณะทำงาน จึงได้จัดทำ **“ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน”** ตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัด นครสวรรค์ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน ดังกล่าว

สารบัญ

	หน้า
ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน	
คำนิยามศัพท์	๑
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลและสถานการณ์สำคัญ	๔
ส่วนที่ ๒ ปรัชญาและแนวคิดธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน	๕
ส่วนที่ ๓ ทิศทางและมาตรการสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย	๖
ส่วนที่ ๔ การขับเคลื่อนธรรมนูญสู่การปฏิบัติและการทบทวนธรรมนูญ	๙
ส่วนที่ ๕ แนวทางการวัดผลสำเร็จ	๙

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลและสถานการณ์สำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของตำบลนาขอม องค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกของอำเภอไพศาลี มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๓๒.๘๙ ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๖,๐๔๕ คน ชาวบ้านตำบลนาขอมส่วนใหญ่ จะทำบุญตักบาตรที่หน้าบ้านตัวเองยามเช้า และวันพระจะมาทำบุญตักบาตรที่วัด และฟังเทศ ปฏิบัติธรรมในช่วยเช้าพรรษา

ด้วยตำบลนาขอม มีองค์กร หน่วยงาน เครือข่าย และแกนนำที่เข้มแข็ง ได้ศึกษาแล้วพบว่า ธรรมนูญสุจริตเป็นเครื่องมือในการสร้างความสุจริต แบบมีส่วนร่วมมีเป้าหมายเพื่อสร้างกรอบความร่วมมือ กติกาความคาดหวังของคนในชุมชนหรือสังคมและสามารถนำมาใช้เพื่อการสร้าง วัฒนธรรมสุจริตของชุมชนในตำบลนาขอมได้ จึงได้จัดทำธรรมนูญสุจริต ฉบับนี้ขึ้น

คำนิยามศัพท์

๑. ธรรมนูญนี้ เรียกว่า ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชนตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

๒. ใช้เป็นเป้าหมาย ทิศทาง ข้อตกลง และกติกา ร่วมกันของหน่วยงาน องค์กร เครือข่าย แกนนำ ประชาชนและผู้นำชุมชนในตำบลนาขอมที่จะมาร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมสุจริตในตำบลนาขอม

๓. ใช้เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงคน เครือข่ายหมู่บ้าน หน่วยงานองค์กรที่อยู่ในตำบลนาขอม ให้เข้ามาทำงาน ร่วมกัน และให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันไม่ซ้ำซ้อน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๔. การประกาศใช้ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบลนาขอม ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒

ปรัชญาและแนวคิดธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

“ธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน” คือ ข้อตกลงร่วม หรือ กติกาที่เป็นเจตจำนงและพันธะร่วมของชุมชน สังคม และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อเป็นกรอบและแนวทางการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในท้องที่ของตน อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย รวมทั้งประชาชนสามารถพาตนเองได้ และมีความซื่อสัตย์สุจริต หรือเรียกว่า “การสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน” ใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย (๑) ด้านการป้องกัน (๒) ด้านการป้องปราม (๓) ด้านการปราบปราม และ (๔) ด้านการประชาสัมพันธ์

ภาพที่พึงประสงค์ หรือ เป้าหมายหลักในภาพรวมของธรรมนูญฉบับนี้ คือ

๑. ส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชนมีบทบาทในการเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วม ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในท้องที่ของตน อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย
๒. สนับสนุนให้ประชาชนสามารถนำพาตนเองได้ และมีความซื่อสัตย์สุจริต

ส่วนที่ ๓

ทิศทางและมาตรการสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน

เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและร่วมมือกันขององค์กรและเครือข่ายภาคประชาชน ชุมชน เพื่อดำเนินการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชนในพื้นที่ตำบลของตน บรรลุเป้าหมาย ทั้ง ๔ ด้าน โดยมีมาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วมกัน) จำนวน ๒๔ มาตรการ ดังนี้

ด้านที่ ๑ การป้องกัน

เป้าหมาย (ทิศทาง) ประชาชนมีความเข้าใจปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ตระหนักถึงพิษภัย ต้นตัว เปลี่ยนแปลงตนเอง มีความรับผิดชอบ และเข้าร่วมการป้องกันและต่อต้านการทุจริตภายในพื้นที่ โดยจัดกิจกรรม ที่สร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

๑. สร้างจิตสำนึกชุมชนต่อส่วนรวม เด็กเยาวชน ประชาชนในพื้นที่
๒. ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม โดยการเข้าวัดฟังธรรม การสวดมนต์และมีส่วนร่วม ประชาธิปไตยในชุมชน เพื่อให้เห็นผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม
๓. ส่งเสริมอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ/ชี้แนะแนวทางกับผู้นำ เยาวชน และประชาชนในเรื่องทุจริตสุจริต
๔. มีส่วนร่วมในการ สร้างความเข้าใจโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ (ร่วมสอดส่องดูแล)
๕. การรักษาความสะอาดในพื้นที่ โดยชุมชนร่วมดูแลในการจัดการตนเอง และคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่
๖. ส่งเสริมเชิดชูคนดี และ สร้างเครือข่ายสอดส่องดูแลการทำความดีในพื้นที่
๗. สร้างความสามัคคีให้กับคนในชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กีฬา งานประเพณี ฯลฯ
๘. ให้ความรู้เรื่องความสุจริต-การทุจริตให้แก่โรงเรียน และประชาชน

ผู้รับผิดชอบ : ประชาชน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, บ้าน, วัด, โรงเรียน, กลุ่มอสม., อปพร., อบต.

ด้านที่ ๒ การป้องปราม

เป้าหมาย (ทิศทาง) ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดค้นมาตรการ รูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ และระบบที่จะทำให้ประชาชนรับรู้ได้สะดวก สร้างสรรค์ และพัฒนาระบบปกติของพื้นที่

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

๑. ส่งเสริมในเรื่องการสอดส่องดูแล ความปลอดภัยในพื้นที่
  ๒. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการของหน่วยงานที่ลงสู่ชุมชน โดยให้ชุมชนร่วมเป็นกลไกพิจารณาโครงการ
  ๓. จัดตั้งศูนย์ตำบลสุจริต ในการรับเรื่องร้องเรียน แจ้งข้อมูลข่าวสาร (สร้างความปลอดภัยให้ผู้ร้องเรียน) ติดตามการลงโทษของผู้กระทำความผิดให้เห็นผลชัดเจน
  ๔. ให้ความรู้เรื่องบทลงโทษ ความรู้ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์ต่างๆในชุมชน ได้แก่ การเลือกตั้ง การทำผิดกฎหมาย ฯลฯ เพื่อเฝ้าระวัง
  ๕. สร้างกฎ กติกาชุมชน ในการทำความดีเพื่อเชิดชูและยกย่องความดี สร้างแรงจูงใจ
  ๖. จัดให้มีวาระการประชุมประจำเดือน ทั้งในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ
- ผู้รับผิดชอบ :** ประชาชน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, บ้าน, วัด, โรงเรียน, กลุ่มอสม. ,อปพร.อบต.

ด้านที่ ๓ การปราบปราม

เป้าหมาย (ทิศทาง) ชุมชนมีส่วนร่วมสร้างแบบอย่างที่ดี สร้างตัวเองให้สุจริตก่อนที่จะไปตรวจสอบองค์กรอื่น โดยสร้างระบบการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายที่มาจากงบประมาณรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภายนอก มีการพัฒนาระบบการเงินและการตรวจสอบภายใน รวมทั้งการรายงานต่อสมาชิก และสาธารณะเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชน ภาคประชาชน ทั้งนี้เป็นการต่อยอดจากสิ่งเดิมที่เคยทำมาก่อน

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

๑. ตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ติดตามการลงโทษของผู้กระทำความผิดให้เห็นผลชัดเจน สายด่วน ๑๒๐๖
๒. จัดตั้งศูนย์การทำงานเพื่อมีกลไกการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
๓. เมื่อพบโครงการทุจริต มีการตั้งกรรมการตรวจสอบโครงการ โดยผ่านสภาองค์กรชุมชน
๔. แจ้งเบาะแสการทุจริตผ่านกล่องรับความคิดเห็น และสื่อออนไลน์ ทวี เพจทนาย
๕. เข้าร่วมจัดทำแผน และพิจารณาโครงการต่างๆ ที่ลงในพื้นที่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้นำชุมชน, ประชาชน, ปปท., อบต., เครือข่ายป้องกันการทุจริต

ด้านที่ ๔ การประชาสัมพันธ์

เป้าหมาย (ทิศทาง) เพื่อให้มีปฏิบัติการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้น โดยในเบื้องต้นต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ การแก้ไขปัญห และกำหนดปัญหาที่จะดำเนินการซึ่งภาคประชาชนจะเน้นบทบาทของการเฝ้าระวัง ป้องกัน และต่อต้านการทุจริตตามที่กฎหมาย

รองรับและปลอดภัย ไม่ทำเรื่องการปราบปราม ทั้งนี้ โดยให้การแจ้งเบาะแสตามกระบวนการ และช่องทางของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่หลัก เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปป.ท.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปป.ช.) และทำในนามเครือข่าย ไม่ใช่บุคคล เป็นเรื่องลับไม่เปิดเผย

มาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ประกอบด้วย

๑. สื่อสารการป้องกันการทุจริตผ่านสื่อออนไลน์ เช่น ตั้งกลุ่มไลน์ เฟสบุ๊ก และประชาคมหมู่บ้าน
๒. ประกาศเขตชุมชนทำความดี
๓. จัดกิจกรรมการป้องกันการทุจริตในช่วงเทศกาลสำคัญ
๕. เสี่ยงตามสายและป้ายแจ้งเตือน
๖. จัดทำสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

ผู้รับผิดชอบ : โรงเรียน, วัด, ชุมชน, กรรมการหมู่บ้าน, กลุ่มสตรีทอง, ประชาชน, ปปท. อบต., เครือข่ายประชาชน, พระสงฆ์, อบต., กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน

ส่วนที่ ๔

การขับเคลื่อนธรรมนูญสู่การปฏิบัติและการทบทวนธรรมนูญ

เพื่อให้การดำเนินการตามธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบลนาขอม ดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย (ทิศทาง) และมาตรการสำคัญ (ข้อตกลงร่วม) ทั้ง ๔ ด้าน จึงกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนธรรมนูญสู่การปฏิบัติและการทบทวนธรรมนูญ ไว้ดังนี้

๑. ผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านจัดทำโครงการ และ/หรือ ดำเนินกิจกรรมในชุมชนตามมาตรการสำคัญ
๒. จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนธรรมนูญฯ โดยมีเครือข่าย ข้าราชการ ประชาชนทุกหมู่บ้าน เข้าร่วมเพื่อขับเคลื่อนงานให้เป็นไปตามธรรมนูญฯ อันจะนำมาซึ่งการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชนตำบลนาขอม
๓. หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ภายนอกตำบลนาขอม หากมีการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลนาขอมกิจกรรมนั้น ต้องไม่ขัดแย้งกับธรรมนูญฯ ฉบับนี้
๔. จัดให้มีการทบทวนธรรมนูญฉบับนี้ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อย่างน้อยทุก ๑ ปี

ส่วนที่ ๕
แนวทางการวัดผลสำเร็จ

เพื่อให้มีการติดตามผลการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินการตามธรรมนูญการสร้างวัฒนธรรมสุจริตระดับชุมชน ตำบลนาขอม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด จึงกำหนดแนวทางการวัดผลสำเร็จ ดังนี้

๑. มีเครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน ร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในระดับตำบล
๒. มีคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมและช่องทางการร้องเรียนของประชาชน
๓. มีเรื่องร้องเรียนลดลง หรือ ไม่มีการการทุจริตและประพฤติมิชอบในพื้นที่ตำบลนาขอม

จึงประกาศให้ทราบและยึดถือปฏิบัติร่วมกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ลงชื่อ.....

(นายพรเทพ ภูกขุนทด)

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาขอม

ลงชื่อ.....

(นายสมร โภพา)

ตำแหน่ง ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลนาขอม

ภาคผนวก

แบบฟอร์มการจัดทำแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องตามกรอบทิศทางธรรมนุญ

โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย / ผู้รับประโยชน์	พื้นที่เป้าหมายและช่วงเวลา ที่ดำเนินการ	องค์กร/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ/ การสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง (ภายใน/ภายนอกพื้นที่)	มิติที่เกี่ยวข้องใน ๔ ด้าน (๔ ป)			
							ป้องกัน	ป้องปราม	ปราบปราม	ประชาสัมพันธ์
๑.										
๒.										
๓.										